

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia poniedziałek, 3 marca 2025 r.

Poz. 960

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.57.2025 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 24 lutego 2025 r.

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.) **stwierdzam nieważność uchwały Nr XII/80/2025 Rady Miasta Bartoszyce z dnia 23 stycznia 2025 r.** w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie Młodzieżowej Rady Miasta Bartoszyce i nadania jej statutu.

Uzasadnienie

Uchwałą, o której mowa na wstępie, Rada Miasta Bartoszyce, działając na podstawie art. 5b ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, utworzyła Młodzieżową Radę Miasta Bartoszyce i nadała jej Statut. Statut stanowi załącznik do uchwały.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 31 stycznia 2025 r.

W ocenie organu nadzoru, powyższa uchwała, podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Na wstępie należy podkreślić, iż przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a organ wykonujący kompetencję prawodawcy, zawartą w upoważnieniu ustawowym, jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez radę przy podejmowaniu ww. uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały odpowiednio: w zakresie, w którym przekroczono przyznane kompetencje albo w całości. Powyższe stanowisko organu nadzoru, potwierdza uzasadnienie wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 14 kwietnia 2000 r. (sygn. akt I SA/Wr 1798/99), w którym stwierdzono, iż opierając się na konstrukcji wad powodujących nieważność można wskazać rodzaje naruszeń przepisów, które trzeba zaliczyć do istotnych, skutkujących nieważnością uchwały organu gminy. Do nich należy naruszenie przepisów wyznaczających kompetencję do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego - przez wadliwą ich wykładnię - oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał.

Zgodnie z § 5 ust. 3 Statutu Młodzieżowej Rady Miasta Bartoszyce, stanowiącym załącznik do badanej uchwały, dalej zwany również Statutem, w skład Młodzieżowej Rady wchodzi radni wybierani w szkołach podstawowych z klas VII-VIII oraz ponadpodstawowych, mających siedzibę na terenie Miasta oraz zgodnie z postanowieniami Ordynacji Wyborczej do Młodzieżowej Rady Miasta Bartoszyce, stanowiącej załącznik do Statutu Młodzieżowej Rady Miasta Bartoszyce, dalej zwanej również Ordynacją, biernie prawo wyborcze w wyborach na Radnego ma osoba, która jest zameldowana na terenie miasta Bartoszyce, uczęszcza do klas VII-VIII szkoły podstawowej lub szkoły ponadpodstawowej na terenie miasta Bartoszyce /§ 1 ust. 2 Ordynacji/; czynne prawo wyborcze w wyborach na Radnego ma osoba, która uczęszcza do klas IV-VIII szkoły podstawowej lub szkoły ponadpodstawowej na terenie miasta Bartoszyce /§ 1 ust. 3 Ordynacji/; ustalenie listy wyborców należy do zadań Szkolnych Komisji Wyborczych /§ 5 ust. 1 pkt 2 Ordynacji/; natomiast załącznik Nr 1 do

Ordynacji zwiera wykaz okręgów wyborczych w wyborach do młodzieżowej Rady z podziałem na szkoły i określa liczbę wybieranych w danym okręgu Radnych.

Regulacje zawarte w ww. przywołanych przepisach Statutu oraz Ordynacji pozbawiają uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Bartoszyce i uczących się w szkołach położonych na terenie innych gmin, możliwości kandydowania do Młodzieżowej Rady Miasta Bartoszyce. W ocenie organu nadzoru taka regulacja narusza art. 5b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, który nakłada na gminę obowiązek wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców gminy, w szczególności wśród młodzieży, angażując ją w sprawy dla niej istotne.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową. Dla określenia przynależności do danej wspólnoty samorządowej, a także wiążących się z nią uprawnień, w tym wynikających z art. 5b ustawy o samorządzie gminnym, prawnie obojętna jest okoliczność uczęszczania do szkół położonych na terenie danej gminy (prowadzonych przez gminę) albo do szkół położonych na terenie innych gmin.

W ocenie organu nadzoru, nie znajduje uzasadnienia prawnego pozbawienie postanowieniami Statutu oraz Ordynacji prawa wyborczego do Młodzieżowej Rady Miasta Bartoszyce tych członków wspólnoty, którzy są mieszkańcami Miasta Bartoszyce, ale uczęszczają do szkół na terenie innych jednostek samorządu terytorialnego. Tym samym, w ocenie organu nadzoru, Rada Miasta zawęziła krąg osób uprawnionych do kandydowania do Młodzieżowej Rady Miasta Bartoszyce do uczniów szkół funkcjonujących na terenie Miasta Bartoszyce, jak również możliwość oddania głosu na kandydatów do Młodzieżowej Rady Miasta Bartoszyce, pomijając młodzież, będącą mieszkańcami Miasta Bartoszyce, ale uczęszczającą do szkół poza jego granicami oraz młodzież nieuczącą się, będącą mieszkańcami Bartoszyce.

Kwestionowane postanowienia pozostają w sprzeczności z wynikającą z art. 5b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym ideą instytucji Młodzieżowej Rady, której działalność winna się koncentrować przede wszystkim wokół określonych spraw dotyczących młodzieży zamieszkałej na terenie danej gminy.

Na powyższe wskazuje również art. 5b ust. 2 pkt 2 lit. b ww. ustawy, zgodnie z którym rada gminy może wyrazić zgodę na utworzenie młodzieżowej rady gminy z własnej inicjatywy lub na wniosek podmiotów reprezentujących zainteresowane środowiska, w szczególności samorządu uczniowskiego lub samorządu studenckiego z terenu danej gminy. W świetle powyższego kwestionowane regulacje pozostają zatem w sprzeczności z intencją ustawodawcy, modyfikując bierne i czynne prawo wyborcze do młodzieżowej rady gminy. Stanowisko organu nadzoru znajduje oparcie w orzecznictwie sądów administracyjnych - wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 czerwca 2022 r. sygn. akt II SA/Go 225/22.

Należy również nadmienić, iż w ocenie organu nadzoru, poprzez wprowadzenie kwestionowanych przepisów § 5 ust. 3 Statutu, § 1 ust. 2 i 3 Ordynacji oraz § 5 ust. 1 pkt 1 Ordynacji, a także załącznika Nr 1 do Ordynacji uchwalonego aktu nie można przyjąć, jako aktu, o którym mowa w art. 5b ust. 10 w zw. z ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, czyli statutu młodzieżowej rady gminy.

Na marginesie należy podkreślić, iż brak jest definicji ustawowej pojęcia młodzieży, niemniej jednak, jak wskazano w literaturze – Polityka młodzieżowa w Polsce Encyklopedia Komisji Europejskiej Youth Wiki - „w programach z zakresu polityki społecznej przyjmuje się, że młodzież to osoby w wieku 13–30 lat. Wyznaczenie dolnej granicy wieku argumentowane jest stawianiem się przez dziecko „podmiotem aktywnym, kształtującym otoczenie poprzez własne działanie”, a także „kończącym pewien etap edukacji, kiedy dokonuje ważnych wyborów dotyczących swojego kształcenia”. Górna granica wieku określana jest jako etap usamodzielniania się oraz zakładania gospodarstwa domowego (Program „Młodzież solidarna w działaniu” na 2016 rok, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2016, s. 5–6)”.

W związku z tym, iż we wprowadzonych regulacjach do Statutu Młodzieżowej Rady Miasta Bartoszyce oraz jego załącznika Ordynacji ograniczono krąg osób uprawnionych do kandydowania oraz udziału w głosowaniu na kandydatów do Młodzieżowej Rady Miasta Bartoszyce, modyfikując tym samym bierne i czynne prawo wyborcze do młodzieżowej rady gminy, pozostaje w sprzeczności z intencją ustawodawcy, wynikającą z art. 5b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, zaistniała konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego ww. przepisów Statutu - § 5 ust. 3 oraz Ordynacji - § 1 ust. 2 i 3, § 3 ust. 1 pkt 1) oraz załącznika Nr 1 do Ordynacji. Brak natomiast przepisów dotyczących kręgu osób posiadających bierne oraz czynne prawo wyborcze czyni brak możliwości realizacji postanowień Statutu Młodzieżowej Rady Miasta Bartoszyce - wyboru członków Rady Młodzieżowej, stwierdzenie zatem nieważności uchwały w całości stało się konieczne.

Mając powyższe na uwadze, uchwała Nr XII/80/2025 została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności uzasadnionym i koniecznym.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski